

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valentina Clevadi
Ion Druță, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Elinartproiect”, în cauza intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Compromis” în procedura de restructurare împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elinartproiect”, intervenient accesoriu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chişinău privind declararea nulității actului juridic,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chişinău din 31 ianuarie 2017, prin care a fost admisă cererea integral,

CONSTATĂ:

La 28.09.2016, administratorul insolvabilității SRL „Compromis”, Bostan Nicolae, în conformitate cu art. 104 al Legii insolvabilității, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Elinartproiect”, intervenient accesoriu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chişinău privind anularea actului juridic.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin hotărârea Curții de Apel Chişinău din 03 noiembrie 2014, a fost intentată procedura de insolvabilitate față de SRL „Compromis”, iar prin încheierea din 28.04.2015 s-a dispus aplicarea procedurii de restructurare față de debitorul insolvabil.

În cadrul procesului de insolvabilitate, împotriva patrimoniului SRL „Compromis” au fost validate creanțe în mărime de 76 420 232,15 lei.

Indică administratorul insolvabilității că, în urma examinării actelor de gestiune ale SRL „Compromis” în procedura de restructurare, s-a depistat că debitorul insolvabil la data de 04.07.2012 a încheiat cu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chişinău un contract de investiție cu nr. 1R/12, care avea drept obiect reabilitarea blocului locativ, amplasat în mun. Chişinău, sect. Botanica, str. Nicolae Titulescu, nr.4A. Conform prevederilor contractuale, precum și a certificatului de urbanism nr. 210/13 din 04.04.2013, părțile de comun acord au convenit în schimbul reabilitării blocului locativ existent, construcția de către investitor în persoana SRL „Compromis” a unui bloc locativ cu 10 etaje cu transmiterea ulterioară în proprietatea Primăriei mun. Chişinău a 5% din spațiul locativ construit.

Ulterior, la data de 07.04.2014, SRL „Compromis” în persoana directorului Ciuvalschi Alexandr a încheiat cu SRL „Elinartproiect” contractul de cesiune nr.01-1R, prin care a cedat, în mod gratuit, către SRL „Elinartproiect” toate drepturile și

obligățiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012.

Susține administratorul insolvenței, că contractul de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014 a fost încheiat contrar prevederilor Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 și Legii privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, care stabilesc în mod expres că, societatea comercială legal constituită nu poate încheia acte juridice privind înstrăinarea, ieșirea drepturilor din patrimoniul său cu titlu gratuit, fără a obține un beneficiu (folos) economic în schimb. Prin urmare, actul juridic încheiat este lovit de nulitate absolută și nu poate produce careva efecte juridice pentru părțile semnatare, cât este încheiat în dauna creditorilor debitorului SRL „Compromis” în procedura de restructurare.

Drept temei pentru declararea nulității actului juridic contestat, reclamantul a indicat și faptul că, SRL „Compromis” întru executarea contractului de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012 a încheiat cu 7 creditori persoane fizice contracte de investiție în sumă totală de 184 500 euro, aceste persoane sunt validate de către instanța de insolvență în calitate de creditori, drepturile cărora sunt prejudiciate prin contractul de cesiune.

Solicită administratorul insolvenței declararea nulității contractului de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, a fost admisă integral acțiunea, fiind declarată nul contractul de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014, încheiat între SRL „Compromis” (cedent), SRL „Elinartproiect” (cesionar) și Gestionarul fondului locativ, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău, prin care SRL „Compromis” a transmis cu titlu gratuit, iar SRL „Elinartproiect” a primit drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012, cu adicerea părților în poziția inițială.

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolvență a invocat prevederile art. 1 alin. (4), 5 alin. (5) lit. g), 104 alin. (1) lit. a) și b) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, art. 216 alin. (1), 220 alin. (1) Cod civil, art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03.01.1992, art. 5 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, concluzionând că contractul de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014 este lovit de nulitate absolută, deoarece contravine normelor imperative, care stipulează în mod expres obținerea unui beneficiu economic de întreprinderea cedentă, precum și afectează în mod direct interesele creditorilor SRL „Compromis”, care au introdus mijloace proprii în bunurile viitoare în blocul locativ destinat reabilitării și supraetajării din mun. Chișinău, str. Nicolae Titulescu, nr. 4A.

Considerând ilegală hotărârea instanței de insolvență, la 14.02.2017, SRL „Elinartproiect” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 31.01.2017 și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiate.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a invocat interpretarea și aplicarea eronată a legii.

În speță, SRL „Elinartproiect” a indicat că actul juridic declarat nul de către instanță, nu afectează în nici un fel bunurile debitorului insolvent.

La 01.03.2017, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău a depus referință pe marginea recursului declarat, prin care și-a manifestat susținerea față de argumentele acestuia și a solicitat admiterea lui.

La 13.03.2017, administratorul SRL „Compromis” în procedură de restructurare, Bostan Nicolae, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, prin care și-a exprimat dezacordul cu argumentele acestuia și a solicitat respingerea lui cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva hotărârii date în instanța de fond și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intervenientul accesoriu, legalitatea hotărârii atacate, Colegiul conchide că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o hotărâre nouă.

În conformitate cu art. 239 - 240 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. La adoptarea hotărârii, instanța judecătorească, în limitele pretențiilor invocate, apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În acest sens, Colegiul atenționează că norma de drept indicată impune instanței de judecată exigențe privind studierea minuțioasă a situației de fapt a chestiunii supuse judecării și încadrarea corectă de drept.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 28.09.2016, administratorul insolvenței SRL „Compromis” în procedură de restructurare, Bostan Nicolae, în conformitate cu art. 104 al Legii insolvenței, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Elinartproiect”, intervenient accesoriu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău privind anularea contractului de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014, deoarece SRL „Compromis” a cedat, în mod gratuit, către SRL „Elinartproiect” toate drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012, ceea ce este contrar prevederilor Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 și Legii privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, care stabilesc în mod expres că, societatea comercială legal constituită nu poate încheia acte juridice privind înstrăinarea, ieșirea drepturilor din patrimoniul său cu titlu gratuit, fără a obține un beneficiu (folos) economic în schimb.

Fiind investită cu acțiunea în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de reclamantul-intimat, din motiv că tranzacția litigioasă este lovită de nulitate absolută, deoarece contractul de cesiune nr. 01-1R din 07.04.2014 contravine normelor imperative, care stipulează în mod expres obținerea unui beneficiu economic de întreprinderea cedentă, precum și afectează în mod direct interesele creditorilor SRL „Compromis”, care au introdus mijloace proprii în bunurile viitoare în blocul locativ destinat reabilitării și supraetajării din mun. Chișinău, str. Nicolae Titulescu, nr. 4A.

Ținând cont de circumstanțele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de fond eronat a constatat temeinicia în drept a reclamantului și neîntemeiat a hotărât declararea nulă a contractului de cesiune.

Astfel, obiect al litigiului dedus judecării constituie anularea contractului de cesiune nr.01-1R, încheiat la data de 07.04.2014 între SRL „Compromis” și SRL „Elinartproiect”, prin care prima a cedat, în mod gratuit, către cea de a doua toate drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012.

Potrivit prevederilor art. 216 alin. (1) Cod civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută).

(2) Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Potrivit prevederilor art. 217 alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

(2) Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

(3) Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Conform art. 220 alin. (1) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale evocate supra, instanța de recurs reține că pentru a declara nul un act juridic, este necesară constatarea temeiului de nulitate a actului juridic litigios, or, așa cum invocă reclamanta-intimată, acesta ar fi faptul că au fost cesionate în mod gratuit toate drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012.

Potrivit prevederilor art. 565 Cod civil, regulile privind cesiunea creanței se aplică în modul corespunzător și în cazul cesiunii altor drepturi.

În conformitate cu art. 556 alin. (1) Cod civil, o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță.

Astfel, normele legale care reglementează cesiunea, nu impun obligativitatea transmiterii creanței cu titlu oneros.

Referitor la normele legale invocate de reclamanta-intimată ca fiind încălcate la încheierea contractului de cesiune (art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 și art. 5 alin. (1) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007), instanța de recurs reține următoarele.

Potrivit prevederilor art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992, antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, societatea se constituie în scopul exercitării oricărei activități lucrative neinterzise de lege.

Colegiul constată că normele legale evocate supra, nu prevăd imperativ încheierea actelor juridice cu titlu oneros, ci noțiunea de antreprenoriat și scopul constituirii societății cu răspundere limitată.

Mai mult, din sensul normelor invocate de reclamanta-intimată, nu rezultă în ce mod acestea au fost încălcate la încheierea contractului de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014, având în vedere că ele nu prevăd expres obligativitatea primirii unei contraprestații în urma încheierii tranzacțiilor.

În același timp, este important de reținut tipul tranzacției, în speță fiind vorba de cesionarea drepturilor și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012, care are ca obiect investiții în lucrări de reabilitare și supraetajare a unui bloc de locuit, din sursele financiare proprii ale investitorului.

Or, așa cum s-a menționat mai sus, prevederile legale care reglementează cesiunea drepturilor și obligațiilor, nu impun obligativitatea contraprestației în favoarea cedentului din partea cesionarului.

La fel, instanța de recurs reține că, potrivit procesului-verbal al ședinței din 07.04.2014 privind cesionarea drepturilor și obligațiilor stipulate în contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012, însăși SRL „Compromis” a solicitat cesionarea acestora (f.d. 21), iar careva dezavantaje la momentul încheierii contractului de cesiune nu au fost stabilite, având în vedere că cedentul nu-și putea onora obligațiile asumate în baza contractului de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012 din motivul lipsei resurselor financiare necesare realizării construcției.

Totodată, reclamanta-intimată invocând transmiterea cu titlu gratuit a drepturilor și obligațiilor ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012 ca fiind contrară intereselor sale, nu a probat cum anume a fost dezavantajată și ce beneficii a ratat urmare a încheierii actului juridic litigios.

Or, din momentul încheierii contractului de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012 și până la momentul cesionării drepturilor și obligațiilor stipulate în acest contract la 07.04.2014, SRL „Compromis” nu a executat nici o lucrare în vederea executării obligațiilor asumate, respectiv nu a cheltuit careva resurse financiare pentru realizarea acestor obligații, pe care ulterior le-a transmis gratuit terțului SRL „Elinartproiect”.

Cu alte cuvinte, așa cum a primit de la Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău, **cu titlu gratuit**, dreptul de reabilitare și supraetajare a unui bloc de locuit, SRL „Compromis” a cedat drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012 către SRL „Elinartproiect” tot **cu titlu gratuit**, fără a face careva investiții în vederea realizării contractului.

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de insolabilitate eronat a interpretat și a aplicat normele de drept material, în speță prevederile art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 și art. 5 alin. (1) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, atunci când a concluzionat că contractul de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014 este lovit de nulitate absolută, deoarece contravine normelor imperative, care stipulează în mod expres obținerea unui beneficiu economic de întreprinderea cedentă.

Totodată, afirmația reclamantei-intimate, reținute și de instanța de insolabilitate cum că contractul de cesiune afectează în mod direct interesele creditorilor SRL „Compromis”, care au introdus mijloace proprii în bunurile viitoare în blocul locativ destinat reabilitării și supraetajării din mun. Chișinu, str. Nicolae Titulescu, nr. 4A, Colegiul o consideră lipsită de consistență.

Or, acest fapt nu poate servi temei de nulitate, deoarece nu este clar în ce mod afectează legalitatea actului juridic contestat, în situația în care nu a fost probat că mijloacele bănești atrase de la acei investitori, au fost investite în construcția blocului locativ.

În același timp, Colegiul menționează că SRL „Compromis”, fiind în procedură de restructurare, î-i sunt incidente prevederile Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, care în art. 1 alin. (1) expres stipulează că scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Astfel, potrivit prevederilor art. 104 lit. b) din Legea insolvenței, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/lichidatorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului transferurile cu titlu gratuit din partea debitorului făcute în ultimii 3 ani precedenți înaintării cererii introductive, cu excepția actelor de îndeplinire a unor obligații morale sau actelor pentru binele public (de sponsorizare), în care generozitatea donatorului este proporțională patrimoniului său.

Pornind de la prevederile legale invocate de reclamanta-intimată drept temei a pretențiilor sale, Colegiul constată că legiuitorul a condiționat posibilitatea introducerii acțiunii în anulare de afectarea bunurilor debitorului.

Altfel spus, administratorul insolvenței poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării actelor juridice, doar dacă aceste acte afectează bunurile debitorului.

La caz, nu a fost probat în ce mod contractul de cesiune contestat a afectat bunurile debitorului, mai ales că debitorul așa cum a primit cu titlu gratuit dreptul de a reabilita un bloc de locuit, așa și a transmis gratuit acest drept terțului, fără a investi careva mijloace financiare proprii.

În sensul art. 2 din Legea insolvenței, *masă debitoare* este definită ca fiind bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

Astfel, obiectul contractului de cesiune nr. 01-1R din 07.04.2014 î-l constituie drepturile și obligațiile ce decurg din contractul de investiție nr. 1R/12 din 04.07.2012, adică investiții în lucrări de reabilitare și supraetajare a unui bloc de locuit, din sursele financiare proprii ale investitorului, respectiv preluarea acestor drepturi și obligații de către cesionar nu se referă la careva bunuri ale debitorului la momentul încheierii contractului litigios și nici nu afectează în vre-un fel bunurile deja deținute de debitor la momentul intentării procesului de insolvență.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite eronat de către prima instanță, iar normele de drept material

au fost interpretate și aplicate greșit, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Elinartproiect”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2016 și se adoptă o nouă hotărâre după cum urmează.

Se respinge cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Compromis” în procedura de restructurare împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elinartproiect”, intervenient accesoriu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău privind declararea nulității contractului de cesiune nr.01-1R din 07.04.2014, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

Judecători

Ion Druță

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea